

Interview met PVV-Kamerlid Raymond de Roon

“Wilders is een locomotief – hij kan over je heendenderen”

Raymond de Roon (54) is sinds november Tweede Kamerlid voor de Partij voor de Vrijheid. Hij werkte ruim twintig jaar bij het Openbaar Ministerie. Een gesprek over linkse rechters, de lessen van Wilders en het moeizame handhaven van de openbare orde. “De politieleiding is veel te slap in dit land.”

Stan de Jong

Wat heeft u beziend om een prachtbaan als advocaat-generaal bij het gerechtshof Amsterdam in te ruilen voor het onzekere bestaan van politicus? “Mijn vrouw zei een keer: je moet eens naar die Wilders kijken, die zegt dezelfde dingen als jij. En dat klopte!”

U bent altijd al rechts geweest? “Hiervoor stemde ik ChristenUnie, vroeger GPV.”

Wat sprak u zo aan in Wilders? “Afgezien van zijn standpunten: zijn persoonlijkheid. Zijn drive, zijn oprechtheid. Illustratief vond ik dat hij vanwege zijn principes uit de VVD stapte. Als je nagaat wat hij aan bedreigingen heeft moeten verduren, de stringente bewakings- en beveiligingsmaatregelen... En dan toch je rug rechthouden. Dat vind ik bewonderenswaardig.”

U heeft toen gesolliciteerd? “Nee, zo ging het niet. Ik stuurde Wilders een mail of ik hem van advies kon dienen op het terrein van justitie en criminaliteit. Ik had toen nog geen politieke ambitie. We hadden een paar gesprekken. Wat me vooral opviel was dat het ook een heel aardige man is. Het klikte. In mei vroeg hij mij voor de kandidatenlijst.”

U was niet bang voor de consequenties? “Ik heb mij uiteraard afgevraagd: hoe gaat mijn omgeving hierop reageren? Wat betekent het voor mijn veiligheid en die van mijn naasten? Mijn vrouw zei: je moet het doen. Ik vind dat als je bepaalde principes hebt, je er ook voor moet gaan. Je moet geen bangebroekje zijn. Ik houd van stevig doorpakken. Zo was ik ook als officier van justitie.”

Bij justitie werken veelal keurig nette mensen – politiek gezien een beetje links van het midden. Werd u uitgekotst toen bekend werd dat u zich bij Wilders had aangesloten? “Dat viel wel mee. Officieren van justitie praten eigenlijk niet zo veel over politiek. Toegegeven, er waren wel collega’s die helemaal niet reageerden, kennelijk vonden ze het niet leuk. Maar er was ook een officier die zei: eindelijk een goede rechtse partij.”

Heeft u zich twintig jaar lang lopen verbijten over het strafrechtklimaat? “Wat mij vooral stoorde was dat je heel vaak dezelfde dader zag terugkomen, en daarna opnieuw, en opnieuw. Iemand met een strafblad van vijftig pagina’s. De helft van die zaken was dan geseponeerd. En de andere helft bestond uit voorwaardelijke straffen, een geldboete, een werkstrafje, weer een boete, nog eens een werkstraf. Met zo’n persoon kom je dus niet verder, maar ondertussen blijf je wel beslag leggen op het opsporings- en strafrechtelijk apparaat. Dan kun je als officier wel hogere straffen eisen, maar als die niet worden opgelegd, sta je machteloos.”

U was een gefrustreerde officier van justitie? “Nou, laat ik zeggen dat het vaak teleurstellend was. Want ik had nog wel plezier in mijn werk. Bij het Openbaar Ministerie

leefde sterk het gevoel dat rechters niet krachtig genoeg optraden. Ik verklaar dat doordat ze uit een bepaalde cultuur, een bepaalde traditie komen. Het is de traditie waarin ook op universiteiten wordt gedoceerd. Zeg maar de gedachte dat straffen toch niet helpt. Nu word je vermoedelijk geen beter mens van gevangenisstraf. Maar de vraag is of dat relevant is. Die cultuur binnen de rechterlijke macht houdt zichzelf in stand. Want een rechter heeft de wijsheid in pacht en als je als jong rechtertje begint, dan pas je je aan.”

Onder het bewind Wilders gaat zeker alles anders? “Wij willen bij recidive veel harder optreden. Die lichte straffen zijn kennelijk voor velen geen reden om met hun criminele loopbaan te stoppen. Dan zeg ik: in het belang van de samenleving moet het roer om. Als criminelen merken dat ze voor de derde diefstal al vier jaar gevangenisstraf krijgen, wil ik nog wel eens zien of dat niet werkt. Criminelen calculeren óók. De gedachte dat criminaliteit een gevolg is van sociale omstandigheden spreekt mij niet aan. Ik vind dat ook een belediging voor mensen die het evenmin breed hebben, maar zich wel netjes gedragen. Daarnaast willen we toe naar minimumstraffen. Dat is nu taboe. Want dat tast de autonomie van de rechter te veel aan. Inderdaad, je zou ook kunnen zeggen: het tast hun macht te veel aan.”

Zijn rechters volgens u te links? “Wat ze stemmen, weet ik niet. Maar als ik wel eens reacties uit die kringen in de pers lees, bekruipt mij het gevoel: de rechterlijke macht is nog niet eens een flauwe afspiegeling van wat er onder de bevolking leeft. Nu vind ik niet dat een rechter zijn oren te veel moet laten hangen naar alles wat politici en burgers maar roepen. Hij kent een dossier immers het beste. Maar om je er nu helemaal niets van aan te trekken...”

Lust u de hoofddoekjes ook rauw? “Wat ik rauw lust is het verzet van islamieten tegen onze samenleving. Als ze hier komen, moeten ze zich gewoon aanpassen aan onze democratie en rechtsstaat.”

Draaft Wilders niet te ver door? “Vind ik niet. Zijn woorden worden vaak verkeerd weergegeven. Door sommige media bewust. Men luistert niet goed naar wat hij zegt. Als Wilders zegt dat hij Marokkaanse straatterroristen hard wil aanpakken, dan bedoelt hij ook echt de straatterroristen. Niet alle Marokkanen. Terecht. Ik kom geregeld Marokkanen tegen die zeggen: pak die rotjongens keihard aan, want het straalt ook op ons af.”

En dan het liefst met scherp schieten? “Dat sloeg op die voetbalrellen. Als er grote rellen zijn en de politie houdt het niet meer onder controle dan moet die toch kunnen ingrijpen? Wat is daar mis mee? Waarom zouden eerst heel veel mensen fysieke schade moeten oplopen? Waarom tolereren we dat de politie wordt mishandeld? Als er gegooid wordt met stenen of molotovcocktails is dat gewoon poging tot mishandeling. Kijk naar die rellen bij de G8-top. Vierhonderd politiemensen gewond geraakt.”

Waarom treedt de politie dan niet op? Of is die met handen en voeten aan bepaalde regels gebonden? “Nee, de bevoegdheden zijn er, maar ze mogen niet gebruikt worden van hogerhand. De politieleiding is veel te slap in dit land. Net als de burgemeesters die verantwoordelijk zijn voor de openbare orde. Het beleid bij het inzetten van de ME is ingegeven door politiek-correctheid. Men durft blijkbaar niet iets te doen waarvan later anderen misschien zullen zeggen dat het te ver is gegaan. Ambtelijke angst, noem ik dat. Dus laat die politiemensen dan maar liever de klappen opvangen! Kijk, zo zal een topambtenaar, een burgemeester of een korpschef het natuurlijk nooit zeggen, maar daar komt het wel op neer.”

Mag u eigenlijk wel met ons praten? Het valt ons op dat Wilders de enige in uw partij is die de media te woord staat. “We hebben ons gerealiseerd dat we als parlementariërs heel onervaren zijn. Eerst zorgen dat we de dossiers beheersen, zei Geert. Natuurlijk hebben we ook de ervaringen bij de LPF in ons achterhoofd. Dat werd een puinhoop.”

Uw maiden speech heeft u vast even voorgelegd aan Wilders. “Dat klopt. Maar dat is toch ook logisch? Je zou je zelf anders tekort doen. Geert heeft de meeste ervaring. Hij weet inhoudelijk veel en kent de spelletjes. Maar het is niet zo dat er geen discussie is binnen de fractie. Je moet wel stevig in je schoenen staan. Wilders kan natuurlijk een locomotief zijn, over je heen denderen. Maar dat is prima, we hebben er niets aan als we alleen maar lief tegen elkaar zijn, om de hete brei heen draaien, we zijn hier geen watjes.”

Ik moet ineens denken aan Agnes Kant die door Jan Marijnissen de mantel wordt uitgeveegd. “Dat zou Wilders nooit doen. Zeker niet als er camera’s bij zijn.”

Dreigt de partij niet te veel een one man show te worden? “Wilders heeft de partij gegroundvest en is als lijsttrekker en fractievoorzitter het gezicht van de partij. Maar we realiseren ons wel dat bij de volgende verkiezingen de PVV niet alleen maar Geert Wilders kan zijn. Zoals bij de afgelopen verkiezingen. Die kwamen door de val van het kabinet een jaar eerder dan ik had gedacht. De mensen kenden de andere PVV’ers ook niet. Daarom ging alle aandacht natuurlijk naar Wilders uit. Als mijnheer De Roon iets zegt, kan dat wel interessant zijn, maar hem kent de kiezer niet. Bij de volgende campagne mogen wij niet langer acht anonimi zijn. Wilders is daarvan als eerste doordrongen.”

Wat kunt u nog van Wilders leren? “Pff. veel. Ten eerste de machinaties in de politiek – daar inzicht in te krijgen. Ten tweede dat je je enorm goed moet voorbereiden. Niet bij zo’n debat denken: o, ik ben zo’n handige jongen en slim, ik heb zo veel gelezen, ik red me er wel uit. Ten derde oog hebben waar je de aandacht mee zult trekken. Je kunt wel een enorm doorwrocht betoog houden, maar als niemand daarop aanslaat heb je nul bereikt.”

Heeft u ook al mindere kanten aan Wilders kunnen ontdekken? “Nee.”

Laten we nog even uw nieren proeven. Kort antwoorden graag. De doodstraf? “Tegen.”

De TBS? “Minder erop vertrouwen dat het wel goed zal komen. Zware gevallen moeten naar de long stay-afdelingen. Die horen niet meer in de samenleving thuis.”

Televisie op de cel? “Nee, de detentie moet veel soberder. Je ziet toch bij sommige gevangenen een soort hospitalisering, een gewenning ontstaan. Hun leventje is geregeld. Het moet niet te luxe worden.”

Twee op één cel? “In principe goed.”

Drie op één cel? “In principe goed.”

Vier op één cel? “Uh... dat gaat me te ver. Ja, het is een beetje arbitrair, dat geef ik toe. Het hangt ook van de cel af. De veiligheid van mensen moet natuurlijk wel voorop staan. Niet zoals de Amerikanen doen: ze allemaal maar in een cel gooien en dan wachten tot ze elkaar met een mes afslachten.”

Bent u voorstander van heropvoedingskampen? “Ik ben er niet op tegen, maar het zwakke punt van die kampen is dat zodra jongeren uit die gedisciplineerde omgeving komen, ze snel terugvallen. Kennelijk werkt het voor velen niet. Ik had ooit te maken met een bankovervaller, een Duitse neger, die pochte dat hij in een streng jeugdinternaat had gezeten. Hij gaf hoog op van de discipline die hem door de directeur was bijgebracht. Maar ja... hij was wel bankovervaller geworden. De heropvoeding had blijkbaar niet erg aangeslagen.”

Misschien was hij wel een heel gedisciplineerde bankovervaller. “Haha. Niet echt. Hij had wat steken laten vallen. Daarom hebben we hem ook kunnen oppakken en veroordelen.”

U bent ook woordvoerder Europese zaken. Nog een pittig standpunt? “Ja, we willen het Europese parlement afschaffen. Het werkt niet. Er is geen controle, er is geen legitimatie, de burgers weten niet wat er speelt en wie hen vertegenwoordigt. We kunnen dat beter als Tweede Kamerleden zelf gaan doen.”

In kadertje:

Nieuwe Revu ontmoet Raymond de Roon

Waarom? We wilden ook wel eens iemand anders dan Geert Wilders horen.

Hoe lang? Tweeëneenhalf uur.

Waar? In zijn werkruimte in de Tweede Kamer. Voor De Roon is de nieuwe omgeving nog even wennen. Hij liep pardoos de verkeerde kamer - die van een collega - binnen.